

1 Απριλίου 2014

Νερό: Η κρυμμένη αξία των όμορφων υγροτόπων

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η λίμνη Κερκίνη, ένας από τους σημαντικότερους υγροβιότοπους της χώρας μας, σφύζει από ζωή την άνοιξη (Φωτ.: Νίκος Λουπάκης)

Οι υγρότοποι προσφέρουν στον άνθρωπο ποικίλες υπηρεσίες και αγαθά που χαρακτηρίζονται ως υγροτοπικές αξίες. Τέτοιες αξίες είναι η βιοποικιλότητα, η υδρευτική, η αρδευτική, η κτηνοτροφική, η υλοτομική, η υδροηλεκτρική, η αλατοληπτική, η αμμοληπτική, η αντιπλημμυρική, η αντιδιαβρωτική, η επιστημονική, η εκπαιδευτική, η βελτίωση του κλίματος, η βελτίωση της ποιότητας του νερού, η αξία της αναψυχής κ.ά.

Υγροτοπικοί πόροι

Ως υγρότοπος ορίζεται κάθε τόπος που καλύπτεται εποχιακά ή μόνιμα από ρηχά νερά ή που δεν καλύπτεται ποτέ από νερά, αλλά έχει υπόστρωμα υγρό για μεγάλο μέρος του έτους. Ρηχές λίμνες, ρηχά υδατορεύματα, έλη, λιμνοθάλασσες, πηγές, τυρφώνες με γλυκό, αλμυρό ή υφάλμυρο νερό, είναι υγρότοποι.

Οι υγρότοποι είναι οικοσυστήματα όπου συμβαίνουν πολλές αλληλένδετες φυσικές λειτουργίες. Ο πρωταρχικός παράγοντας που καθορίζει το πώς λειτουργεί ένας υγρότοπος είναι το υδρολογικό καθεστώς του, η κατανόηση του οποίου πρέπει να αποτελεί την πρώτη και βασική φροντίδα όσων ασχολούνται με τη διαχείρισή του. Κύριες λειτουργίες των υγροτόπων είναι ο εμπλουτισμός των υπόγειων υδροφορέων, η τροποποίηση των πλημμυρικών φαινομένων, η παγίδευση ιζημάτων και άλλων ουσιών, η αποθήκευση και ελευθέρωση θερμότητας, η απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα, η δέσμευση ηλιακής ενέργειας και η στήριξη τροφικών πλεγμάτων.

Οι υγρότοποι της χώρας μας αποτελούνται από μικρούς και μεγάλους υγροτόπους και συμπλέγματα αυτών, που συνολικά καλύπτουν 2 εκατομμύρια στρέμματα, ενώ ο συνολικός αριθμός τους υπερβαίνει τους 400. Κατά τύπο υγροτόπου έχουν καταγραφεί 12 δέλτα ποταμών, 75 έλη, 56 λίμνες, 25 ταμιευτήρες, 60 λιμνοθάλασσες, 17 πηγαίοι, 42 εκβολικά συστήματα και 91 ποτάμια.

Ο αριθμός και η έκταση των υγροτόπων στην αρχή του 20ου αιώνα ήταν πολύ μεγαλύτερα. Κατά τη διάρκεια του αιώνα αυτού έχουν αποξηρανθεί περίπου τα 2/3 τους, κυρίως έλη, αλλά και μικρές λίμνες και ποταμοί. Οι αποξηράνσεις αυτές έγιναν για να αντιμετωπισθούν κάποια μεγάλα προβλήματα της εποχής, όπως η ελονοσία, η αντιπλημμυρική προστασία, η άρδευση και βέβαια η απελευθέρωση εκτάσεων για γεωργική εκμετάλλευση.

Σήμερα έχει αποδειχθεί ότι πολλές από τις αποξηράνσεις και τις άλλες επεμβάσεις που έγιναν ήταν λανθασμένες, αφού όχι μόνο δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα, αλλά οδήγησαν και στην απώλεια πολυτίμων αξιών. Συμπερασματικά μπορεί να λεχθεί ότι τα προβλήματα που δημιουργούνται στους ελληνικούς υγροτόπους οφείλονται στην άσκηση των δραστηριοτήτων της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, της αλιείας, των οικιστικών περιοχών, της βιομηχανίας- βιοτεχνίας, του τουρισμού, των μεταφορών και γενικότερα της πολιτικής που ασκήθηκε και η οποία επέτρεψε την επί μακρόν μη αιφορική χρήση τους.

Η πολιτική αυτή πρέπει να αναθεωρηθεί με βάση τη συσσωρευμένη γνώση που αποκτήθηκε από έρευνες σε παγκόσμια κλίμακα, η οποία οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ολοκληρωμένη αιφορική διαχείριση των υγροτοπικών πόρων εξασφαλίζει περισσότερα οφέλη για περισσότερους ανθρώπους στο παρόν και στο μέλλον.

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύεται με τη συνεργασία της οικονομικής και αγροτικής εφημερίδας “ΠΑΡΑΓΩΓΗ” (κυκλοφορεί στα περίπτερα κάθε [Σάββατο](#)), <http://www.paragogi.net>